15. **Op welke dag valt de 15e van deze maand?**

Leeftijdsgroep: Ongeveer 12-16 jaar

Kerndoel: Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3 voor rekenen:
De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties.

Leerstofonderdeel: 3.3.9 welke dag het is en die op de kalender aanwijzen
3.3.9 bepaalde feesten en gebeurtenissen op de kalender aanwijzen
3.3.9 kalenderfeiten kennen

Doel van de les: Oefenen welke dagen van de week corresponderen met de getallen op een kalender en nader kennismaken met de structuur van een kalender. Hiervoor wordt een overzicht van één maand gebruikt.
Herhalen van de kennis dat de weken op een kalender soms verticaal en soms horizontaal genoteerd worden (zie ook les 9).

Benodigdheden:

- een overzicht van één maand uit een kalender, waarop de weken *naast** elkaar vermeld staan, beginnend met de maandag. De notatie van de dagen mag met een letter zijn of voluit.
- een overzicht van één maand uit een kalender, waarop de weken *onder* elkaar vermeld staan. Het is wenselijk als je beide notatiewijzen kunt laten zien, zodat de leerlingen het kunnen vergelijken, maar dit is niet persé noodzakelijk
  **pas de les en werkbladen aan, als u een andere kalender heeft*
- een vergroting van het kalenderblad van de huidige maand ophangen op het bord of de muur, waar tijdens de les samen naar gekeken wordt (of op het digibord)
- voor elke leerling kopieerblad A een overzicht van één maand uit een kalender
- werkblad 1 wordt in tweetallen gemaakt en hoort bij kopieerblad A. Het werkblad bestaat uit 3 kolommen. In kolom 1 staat een datum. In kolom 2 schrijven de leerlingen op welke dag van de week die datum valt en in kolom 3 schrijven ze de afkorting van de dag, zodat ze die beter leren herkennen op een kalender. Bijvoorbeeld:

15	woensdag	wo

Korte samenvatting: De les start met een verdere oriëntatie op de kalender. De leerlingen bekijken twee kalenders waarbij de notatie verschillend is, omdat de weken niet onder, maar naast elkaar staan.
Met behulp van kopieerblad A waarop een overzicht van één maand uit een kalender staat, zoeken de leerlingen uit op welke dagen de data van werkblad 1 vallen en noteren die op werkblad 1.

Organisatie

Klassikaal tijdens de introductie en de kern.
De verwerking gebeurt in tweetallen.

Activiteiten

Introductie:
Laat een kalender zien waarop de weken *naast* elkaar zijn genoteerd en één waarop de weken *onder* elkaar zijn genoteerd.
Haal voorkennis op over de structuur van de kalender, zoals de schrijfwijze, de dagen van de week en het aantal dagen van de maand, het aantal weken.
Laat ze de data en de schrijfwijze van twee kalenders vergelijken, van bijvoorbeeld de maand januari. Wat is anders en wat is hetzelfde?
Hang een vergroting van kopieerblad A op. De weken staan in deze kalender naast elkaar in plaats van onder elkaar. Kunnen ze toch zien welke dag het de 12e is? Hoe weten ze dat, waar kunnen ze dat aan zien? Staat de dag voluit geschreven of staan er alleen een paar letters? Weten ze wat die letters betekenen?

Kern:

Vraag de leerlingen te kijken naar de vergroting van deze maand op het (digi)bord. Stel een aantal vragen, zoals:

- Welke maand is het nu en welke datum is het vandaag?
- Wie kan die dag aanwijzen?
- Op welke dag van de week valt de 1e dag van de maand en op welke dag van de week valt de laatste dag van de maand? En op welke dag van de week valt de 15e van deze maand?
- Heeft deze maand 30 of 31 dagen?

Verwerking:
Laat kopieerblad A zien waarop een overzicht van de maand april staat.
Laat de leerlingen in groepjes van twee werkblad 1 maken waarbij ze in de tweede kolom noteren op welke dag van de week elke vermelde datum valt (in april). In de derde kolom schrijven ze de eerste letters van de dag op zoals geschreven op de kalender.

Afsluiting:
Bespreek de ervaringen.

Aandachtspunten

Anglo-Saksische kalenders beginnen meestal met de zondag als eerste dag van de week, in tegenstelling tot andere kalenders en agenda's die op maandag beginnen of op zaterdag. Wijs hierop als dat nodig is. En let op dat het correspondeert met de werkbladen!

Differentiatie

Makkelijker

- gebruik een afdekblad dat ze van boven naar beneden kunnen schuiven tot ze bij de datum zijn. Op die manier liggen bijvoorbeeld alle woensdagen naast elkaar en kunnen ze gemakkelijker aflezen welke dag het is

	Moeilijker - vraag op welke dag bijvoorbeeld de 15e valt en laat dag en datum van 2 dagen later opschrijven - vraag ze om aan te geven op welke dag elke nieuwe week begint
Vervolgactiviteiten	Schrikkelmaand Op welke dag ben ik jarig dit jaar? Op welke datum is het koopzondag?

Kopieerblad A

april

ma		6	13	20	27
di		7	14	21	28
wo	1	8	15	22	29
do	2	9	16	23	30
vr	3	10	17	24	
za	4	11	18	25	
zo	5	12	19	26	

Werkblad 1
Op welke dag valt deze datum in de maand april? (zie kopieerblad A)

datum	dag	afkorting
15	woensdag	wo
26		
2		
19		
7		
30		
21		
14		
8		
11		
20		
5		
23		
16		
9		